

Panu 600 HENGEN TEATTERI JA HÄÄT 600:LLE

OTSIKKO vie meidät sadan vuoden taakse tai ainakin melkein. Oululaiset »ylpeilevät» nyt 600 hengen teatterisalistaan, mutta harvapa taitaa muistaa jos tietääkään, että Oululla jo sata vuotta sitten oli 600 hengen teatterisaloonki, oli ollut jo 22 vuotta. Sitä kutsuttiin kai vielä silloinkin Westerlundin salongiksi, niin kuin oli alkuaan kutsuttu, mutta virallisesti se oli Oulun Seurahuone. Seurahuone salonkeineen sijaitsi samalla paikalla, missä sijaitsi sen toimintaa jatkamaan rakennettu Seurahuone, lempinimeltään »Susiteetti» tai »Suusis» eli siis nykyinen Oulun kaupungintalo, valmistunut 1886.

Nyt on Westerlundista kirjoitettu jo vähän siellä ja täällä, viimeksi viikko sitten ilmestyneessä Teatteri-lehden Oulun-numerossa, joten asianharrastajat tietävät jo jotain. Carl Wilhelm Westerlund, ruotsalaissyntyinen kiertueatterin firehtööri, asettui Ouluun, tuettuun kaupunkiin, 1842 ravintolotoisijaksi. Hänen mukanaan oululaistui tietysti myös hä-

nen vaimonsa Maria Silfvan, josta jo kerroin, sekä vaimon edellinen aviomies, näyttelijä Evert Lemke, kaikki saman katon alle, mutta se olisi jo tarina numero 2. Vv. 1849–50 rakennutti Westerlund ostamalleen tontille nykyisen Kaupungintalon Kaupunginojan puoleiselle korttelinosalle komean hirsirakennuksen ja siihen teatterisaloonki, jossa oli permannolla tilaa 500 ja lehterillä 100 hengelle. Kelpasi siihen tulla vierailulle kenen ja minkä hyvänsä, mm. Suomalaisen teaterin (yhdedellä t:llä!) 1875 ja sen mukana Kiven »nummisuutareiden», mutta se olisi jo tarina numero 3. Westerlund isännöi taloan, josta 70-luvun lopulla tuli yhtiö, melkein kuolemaansa saakka. Marraskuun 3:ntena paloi tämäkin talo, niin kuin kaikkien naapuritkin, eikä ole löytynyt kuvaa »kuvan päälle» . . . Vai tietääkö joku?

Jo tuolloin olivat oululaiset ottaneet käyttöönsä vanhan »manniisin», joka sitten vakiintui oululaisten ikiomaksi teatteritaloksi puolen vuosisadan ajaksi. Siellä-

pä sitten mm. Nummisuutarit oululaisvoimin 1882. Marraskuussa 1093 sai Maneesi kilpailijakseen Työväenyhdistyksen teatterisaloonki, kun valmistui Oulun ensimmäinen työväentalo, jossa edellisenä vuonna, 1902, perustettu työväenteatteri, ensimmäinen Oulun vakinainen teatteri, pelasi lähes kolme vuosikymmentä. Poissa ovat moeimmat, maneesi paloi 1922, Teatteritalo Kakara-vaaralla pommitettiin 1944. Sanon vain, ettei oululaisia nyt niin aivan saamattomina pidettäisi, vaikka puhuivatkin valistustalosta koko tämän vuosisadan ja kappaleen viimeistään.

Kun Eskon 1875 piti ensimmäisen kerran lähteä »kosimatkal- le» Oulussa, oli eräs hyvämaineinen oululainen jo vähän ennen käynyt kadun toisella puolella kosimassa Eskoa paremmalla menestyksellä. Häät oli määrätty 23:nneksi syyskuuta 1875, eivätkä asianomaiset varmastikaan olleet osanneet ottaa huomioon tunteuttomia nummisuutareita. Mutta kun sitten teatteriseura oli Oulussa häiden aikana, kutsuttiin se kokonaisuudessaan pitoihin, joissa kaikkiaan oli 600 henkeä, kerrotaan. Oli esimakua teatterihäihin valmistuville!

Saattaa arvata, että tällaisten häiden pitäjät kuuluivat vallasväkeen. Morsian oli apteekkari Emil Westerlundin ja vaimonsa Maria Clasénin 20-vuotias tytär Elin Eli-

sabet, koti ja juhlapaikka vanhoille oululaisille tuttu Vanhan apteekin kaunis puutalo; sulhanen kadun toiselta puolen, ent. Toppe-liuksen talosta, mahtavan kaup-pamiehen, konsuli Leonhard Candelinin ja vaimonsa Amalia Wilhelminä Elfsbergin poika, 26-vuotias kauppias Johan (John) Leonhard Candelin. Tämän mielenkiintoisen tiedon sain keskusteluterien herttaisilta rouvilta ja neideiltä. P. W. Snellmanin mainio kaupiamiesmatrikkeli puolestaan kertoo lisää. Nuorenparin onnea ei kestänyt kauan. Elin Elisabet kuoli jo 8:ntena toukokuuta 1877 Napolissa päivää vaille 22-vuotiaana. Seuraavana vuonna kauppias Candelin nai 18-vuotiaan Maria Carolina Apollontytär Alfthanin. V. 1882 hän yhdessä veljensä Artur Leonardin kanssa ryhtyi hoitamaan isänsä kauppaneuvoksen firmaa, jonka jo veljesten isoisän isoisä Matti Kantola (1722–1789) oli perustanut. Vuonna 1887 John Leonhard kuitenkin luopui firmasta nuoremman veljensä hyväksi ja muutti Inkooseen, jossa hän isännöi Mariebergin kartanoa kuolemaansa 1924 saakka. Ehkäpä tämän elämäntuoksen aiheutti juuri sukuloituminen Alfthanien kanssa, matrikkelitiedot loppuvat, kun Candelin erosi Kauppaseurasta.

Taas teatteriin: Eskon »sata-vuotishäät» on totisesti järjestävä Vänmannin saarelle 1975!